

10 urte, 10 ikasgai

01

Ulertzea eskubidea da

Administrazioaren lana ez da informazioa ematea bakarrik. Informazio hori ulertzeko moduan ematea ere bada. Herritarrek ez lukete ahalegin berezirik egin behar jakiteko zer eskatu zaien, zer eskubide dituzten edo zer urrats egin behar dituzten. Ulertzea eskubide bat da, ez pribilegio bat.

03

Informazio garrantzitsuena testuaren hasieran

Administrazio-testu askotan informazio garrantzitsuena bigarren edo hirugarren paragrafoan agertzen da. Batzuetan, amaieran ere bai. Esperientziak erakutsi digu irakurleak lehen lerroetan behar dituela erantzunak. Zer gertatu da? Zer egin behar dut? Noiz arte? Zein ondorio ditu niretzat?

05

Hitz teknikoak erabil daitezke, baina neurriz

Ahal denean, hobe da hitz arruntak erabiltzea. Hala ere, batzuetan ezin dira termino espezializatuak saihestu. Kasu horietan, erronka ez da hitza kentzea, baizik eta azaltzea. Irakurleak ulertzen ez duen termino batek testu osoaren ulermena oztopa baitezake.

07

Diseinuak ere komunikatzen du

Hitzak garrantzitsuak dira, baina ez dira dena. Izenburuek, azpitituluek, zerrendek, zuriuneek edo tipografiak ere eragina dute ulermenean. Testu bera askoz ulergarriagoa izan daiteke informazioa ondo antolatuta badago. Zer esanik ez testu digitaletan. Izan ere, espazio zuriak garrantzi berezia du pantailan irakurtzen dugunean. Horregatik, gaur egun badakigu hizkera argiaz hitz egiteak diseinu argiaz ere hitz egitea eskatzen duela.

09

Testuak probatu egin behar dira

Idazten dugunok uste dugu gure testuak ulergarriak direla. Baina benetako oniritzia irakurleek ematen dute. Horregatik, gero eta argiago dugu berrikustea, erabiltzaileekin kontrastatzea eta iritzia jasotzea ezinbestekoak direla.

02

Herritarrek dira abiapuntua

Sarritan, testuak erakundearen logikatik idazten ditugu, prozedurak, arauak, unitateak edo eskumenak ardatz hartuta. Herritarrek, ordea, ez dute zertan logika hori ezagutu. Horregatik, haien beharretatik eta ikuspegitik abiatu behar dugu. Idazten hasi aurretik, galdera hauek egin behar dizkiogu geure buruari: Zer jakin behar du herritarrek? Zer egin behar du jasotzen duen informazioarekin?

04

Hizkera argia ez da “sinplea”

Hizkera argiak ez du esan nahi edukia pobretzea edo ñabardurak kentzea. Helburua ez da konplexutasuna ezkutatzea, behar denean azaltzea baizik. Argitasuna eta zehaztasuna ez dira kontrakoak; aitzitik, elkar indartzen dute. Testu argi batek ez du informazioa bakarrik ematen; irakurleari zer egin behar duen ere argi uzten dio.

06

Esaldi laburragoek laguntzen dute, baina ez dira nahikoa

Denbora luzez pentsatu izan dugu esaldi luzeak zatitzea dela argitasunaren gakoa. Eta, neurri batean, hala da. Baina testu bat ez da argia izango esaldi laburrak dituelako bakarrik. Edukia txarto antolatuta badago, informazioa sakabanatuta badago edo mezu nagusia ezkutuan geratzen bada, esaldi laburrek ez dute arazoa konponduko. Argitasuna ez da esaldi-mailan bakarrik lantzen; testu osoaren egituran ere lantzen da.

08

Irakurlearen denbora errespetatu behar dugu

Testu bat ulertzeko hainbat aldiz irakurri behar bada, edo informazioa aurkitzeko denbora gehiegi behar bada, badago zer hobetu. Hizkera argia errespetu-ariketa bat ere bada: irakurlearen denbora, arreta eta ahalegina kontuan hartzea.

10

Beti dago hobetzeko tartea

Hamar urte hauetan ikasi dugu hizkera argia ez dela behin lortzen den zerbait, etengabe lantzen den jardunbidea baizik. Gizartea aldatzen ari da, komunikatzeko moduak ere bai, eta gure testuek aldaketa horietara egokitzen jakin behar dute.

